

REFERAT Klima og Miljøudvalget d. 28-02-2024

Mødedato Onsdag d. 28. februar 2024 kl. 16:00

Mødested Mødelokale Dianalund Stuen, Torvet 2, 4180 Sorø

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Meddelelser.....	4
Status på Klima og Miljøudvalgets virke.....	5
Prioritering af klimatrappen for 2024.....	7
Godkendelse af rammeplan for indsats for klimavenlig adfærd.....	10
Projektforslag til brug af naturpuljer.....	13
Beslutning om godkendelse af administrationsgrundlag for Grøn pulje.....	16
Underskriftsark.....	19

Punkt 44: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-7-22

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget.

Indstilling

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Dagsorden godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Punkt 45: Meddelelser

00.01.00-G01-8-22

Kort resumé

Meddelelser og informationer fra udvalgsmedlemmer og centre gives på mødet til udvalgets orientering.

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget.

Indstilling

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Meddelelser tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Punkt 46: Status på Klima og Miljøudvalgets virke

00.01.00-P00-9-22

Kort resumé

I sagen gøres der status på Klima og Miljøudvalgets arbejde, efter at udvalget har virket i ca. halvdelen af udvalgsperioden 2022-2025. Frem til medio 2022 var det politiske fokus på vedtagelsen af DK2020 Klimahandleplanen. Fra medio 2022-medio 2023 har Klima og Miljøudvalget primært haft et administrativt fokus, fra medio 2023-medio 2024 primært et politisk fokus og fra medio 2024-2025 lægges der op til at Klima og Miljøudvalget primært vil have et borgerfokus. Ligesom Klima og Miljøudvalget i hele perioden 2022-2025 efter behov holder ordinære møder hvor sager behandles.

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget.

Indstilling

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Status for Klima og Miljøudvalgets virke tages til efterretning.

Beskrivelse af sagen

Nedsættelse af Klima og Miljøudvalget

Med Sorø Kommunalbestyrelses konstitueringsaftale 2021 blev det besluttet at nedsætte et § 17 stk. 4 udvalg, Klima og Miljøudvalget - med særlige opgaver i relation til implementering af Sorø Kommunes DK2020 Klimahandleplan.

Klima og Miljøudvalgets virke

DK2020 Klimahandleplanen for Sorø Kommune blev vedtaget juni 2022.

Den første årlige opfølgning på DK2020 Klimahandleplanen fandt sted i 2023, hvor opfølgningen blev drøftet i Klima og Miljøudvalget den 1. juni (pkt. 71), på fællesmøde mellem Klima og Miljøudvalget og Natur, Teknik og Planudvalget den 6. september samt på temamøde i kommunalbestyrelsen den 22. november (i forbindelse med opfølgning på Vision 2026/Tema 4 Sammen om styrket klimaindsats og biodiversitet). Opfølgningen havde fokus på fremdriften i arbejdet med realisering af de enkelte tiltag i klimahandleplanen, og herunder hvordan Klima og Miljøudvalget har understøttet, og fremadrettet vil understøtte, implementeringsarbejdet primært efter følgende tilgang:

- Medio 2022-medio 2023: Administrativt fokus
- Medio 2023-medio 2024: Politisk fokus
- Medio 2024-2025: Borgerfokus

Ligesom Klima og Miljøudvalget i hele perioden 2022-2025 efter behov holder ordinære møder, hvor sager behandles.

Administrativt fokus

- I andet halvår af 2022 og første halvår af 2023 har Klima og Miljøudvalget fremmet at hele organisationen har taget ejerskab til DK2020 Klimahandleplanen for Sorø Kommune, og arbejdet med at realisere de tiltag i klimahandleplanen som peger ind i de enkelte fag- og stabscentre. Dette ved at Klima og Miljøudvalget har inviteret de enkelte centre ind til temadrøftelser i forhold til de tiltag i klimahandleplanen som centrene er ansvarlige for.
- Følgende temamøder har været afholdt i 2022-2023:

- Den 17. august 2022: Fælles udflugt til Åmosen: Lavbundslande og klimabelastning.
- Den 21. september 2022: Fællesarrangement: Biodiversitet i Sorø, ved Morten DD
- Den 21. september 2022: Temamøde i Kommunalbestyrelsen om spildevandsplanen
- Den 28. september 2022: Temamøde i Kommunalbestyrelsen om planlægning i det åbne land og landzonebestemmelserne.
- Den 10. november 2022: Tema: Oplæg om Termonet v. Tommy Olsen, Seniorprojektleder i Gate 21.
- Den 8. december 2022: Tema: Varmeplan, fjernvarmeudrulning og borgerbrev. Samt Tema: Klima i kommuneplanlægningen.
- Den 19. januar 2023: Tema: Affaldsplan og affaldsforebyggelse/afholdt hos AffaldPlus/Ydrezone/Næstved.
- Den 2. februar 2023: Tema: Kommunale bygninger og energi.
- Den 1. marts 2023: Regional landbrugskonference/afholdt i Ringsted Kongrescenter
- Den 30. marts 2023: Tema: Sorø kommunes drift og klima – klima i de politiske dagsordner, grøn drift, grøn netværksdannelse blandt ansatte, klima ind i alle planer hvor det er relevant og muligt mv.
- Den 4. maj 2023: Tema: Bæredygtigt indkøb og udbud.

Politisk fokus

- I andet halvår af 2023 og første halvår af 2024 har Klima og Miljøudvalget haft klimaet på den politiske dagsorden i alle udvalg. Ved møderne er de enkelte udvalgs ejerskab til handlinger i DK2020 klimahandleplanen drøftet. Ligesom nye relevante initiativer er blevet vendt.
- Det overordnede formål med dialogmøderne er en politisk drøftelse udvalgene imellem i forhold til at fremme fokus på klimadagsordenen i Sorø Kommune for alle politikområder.
- Følgende møder er henholdsvis afholdt eller planlagt:
 - Den 31. oktober 2023: Dialogmøde mellem Børn og Undervisningsudvalget og Klima og Miljøudvalget
 - Den 30. november 2023: Dialogmøde mellem Arbejdsmarked og Erhvervsudvalget og Klima og Miljøudvalget
 - Den 19. februar 2024: Dialogmøde mellem Social og Sundhedsudvalget og Klima og Miljøudvalget
 - Den 19. marts 2024: Dialogmøde mellem Økonomiudvalget og Klima og Miljøudvalget
 - Den 29. maj 2024: Dialogmøde mellem Kultur og Fritidsudvalget og Klima og Miljøudvalget

Borgerfokus

- I 2022-2023 har der været afholdt dialogmøder med Grønt Forum og Sorø Erhvervs Bæredygtighedspanel. Møder som også fortsættes i 2024-2025 ved ét til to møder årligt. Ligeledes har der i perioden været afholdt møder med lokalrådene.
- Fra 2024-2025 sættes der fokus på borgerinvolvering og formidling med fokus på klimavenlig adfærd, som udfoldet er beskrevet i sagen "Godkendelse af rammeplan for indsats for klimavenlig adfærd" som også behandles på udvalgsrådet d. 28. februar, herunder i forhold til Klima og Miljøudvalgets virke. Ligesom det foreslås, at de frie midler i klimatrappen på 0,500 mio. kroner i 2024 i vidt omfang understøtter et borgerfokus og borgerinvolvering bredt set som beskrevet i sagen "Prioritering af klimatrappen for 2024", som ligeledes behandles på udvalgsrådet den 28. februar.
- Fra medio 2024-2025 lægges der op til at Klima og Miljøudvalget i vidt omfang understøtter arbejdet med udrulning af rammeplan for at fremme borgerinvolvering og formidling i forhold til klimavenlig adfærd, herunder ved at invitere relevante borgergrupper og grønne handlefællesskaber ind til dialog med Klima og Miljøudvalget, eller ved at Klima og Miljøudvalget deltager i møder, workshops med videre, som de inviteres ind i, eller eventuelt selv er værter for.

Beslutning

Udsat.

Punkt 47: Prioritering af klimatrappen for 2024

00.01.00-P00-9-22

Kort resumé

Klimatrappen for 2024 rummer i alt 1,500 mio. kr. Heraf er 1.000 mio. kr. ved tidligere beslutninger disponeret til henholdsvis klimakoordinator og udtagning af lavbundsjord/lønkroner. I 2024 er der hermed 0,500 mio. kr. i frie midler til prioritering. Med afsæt i de drøftelser der fandt sted i Klima og Miljøudvalget d. 30. november 2023 (pkt. 84) om prioritering af midlerne i 2024, fremlægges der med denne sag et forslag til, hvilke tiltag der prioriteres midler til i 2024.

Sagen behandles efterfølgende som en indstillingssag i Natur, Teknik og Planudvalget – Økonomiudvalget – Kommunalbestyrelsen.

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget

Indstilling

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Klimatrappens rest til disponering i 2024 på i alt 0,500 mio. kr., prioriteres til følgende tiltag:
 - Ansættelse af en enerigrådgiver i andet halvår af 2024 i samfinansiering med Sorø Fjernvarme: 0,150 mio. kr./halvårsvirkning (er udfoldet beskrevet i bilag 2)
 - Indsatser for klimavenlig adfærd - Ekstern: Spor 1: Aktiviteter og projekter, der inddrager borgere, lokalsamfund og arbejdspladser: 0,200 mio. kr. (er udfoldet beskrevet i sagen: Godkendelse af rammeplan for indsats for klimavenlig adfærd som behandles i Klima og Miljøudvalget den 28. februar)
 - Indsatser for klimavenlig adfærd - Ekstern: Spor 2: Klimaformidling og – kommunikation målrettet borgere og lokalsamfund: 0,100 mio.kr. (er udfoldet beskrevet i sagen: Godkendelse af rammeplan for indsats for klimavenlig adfærd som behandles i Klima og Miljøudvalget den 28. februar)
 - Indsatser for klimavenlig adfærd – Intern/For eksempel Grøn kost i kantinen: 0,050 mio. kr. (er udfoldet beskrevet i bilag 3)
2. Den årlige beslutning om prioritering af årlige midler på klimatrappen for 2025 og frem, alene behandles i Klima og Miljøudvalget og Natur, Teknik og Planudvalget.

Beskrivelse af sagen

Sagen behandles efterfølgende som en indstillingssag i Natur, Teknik og Planudvalget – Økonomiudvalget – Kommunalbestyrelsen.

Klimatrappen 2022-2026

Med budget 2022-2026 er der afsat midler til udarbejdelse og implementering af DK2020 Klimahandleplanen for Sorø Kommune ud fra følgende klimatrappe:

0,500 mio. kr. i 2022, 1,000 mio. kr. i 2023, 1,500 mio. kr. i 2024 og 2,000 mio. kr. i 2025-2026.

Midlerne kan gå til såvel medarbejderressourcer som til konkrete tiltag.

I 2022-2026 er der årligt disponeret 0,500 mio. kr. af klimatrappen til varetagelse af klimakoordinatorfunktionen ved fagcenter Teknik, Miljø og Drift og igangsættelse af konkrete initiativer understøttet af klimakoordinatorfunktionen. Endvidere er der i 2023-2026 disponeret 0,400 mio. kr. i 2023 og 0,500 mio. kr. i 2024-2026 til indsatsen for udtagning af lavbundsarealer/lønkroner.

Budgetmidler og disponerede midler fra klimapuljen fremgår af skemaet nedenfor:

	2022	2023	2024	2025	2026
Midler i mio. kr.	0,500	1,000*	1,500	2,000	2,000
<i>Disponeret</i>					
• Klimakoordinator/lønkr.	0,500	0,500	0,500	0,500	0,500
• Udtagning af lavbundsjord/lønkr.	-	0,400	0,500	0,500	0,500
• Borgerinddragelse	-	0,100			
Rest til fremtidig disponering	0	0	0,500	1,000	1,000

* I 2023 blev der reduceret med 0,100 mio. kr. så der kun var 0,900 mio. kr. i budgettet det år.

I 2024 er der 0,500 mio. kr. i frie midler i klimatrappen til prioritering. På Klima og Miljøudvalgets møde den 30. november 2023 drøftede udvalget en overordnet prioritering af de frie midler for 2024. Med afsæt heri fremlægges med denne sag et forslag til, hvilke tiltag der prioriteres midler til i 2024. Efterfølgende behandles sagen som en indstillingssag i Natur, Teknik og Planudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen jævnfør ordlyden i Klimahandleplanen og Kommissoriet for Klima og Miljøudvalget. Med sagen her foreslås, at de årlige sager om prioritering fra klimatrappen fra 2025 og frem alene behandles i Klima og Miljøudvalget og Natur, Teknik og Planudvalget.

Da Klima og Miljøudvalget drøftede sagen den 30. november 2023 blev følgende besluttet:

”Udvalget fremhæver at få større tiltag der har en langtidsvirkning er vigtige. Der skal kanaliseres midler i retning af borgerinddragelse så klimaet ”kommer ud”. Der træffes beslutning ved næste møde.”

Herudover kom der følgende indspil til prioritering af de frie midler på mødet:

- Ansættelse af en energirådgiver i samfinansiering med Sorø Fjernvarme/halvårsvirkning i 2024
- Borgerinddragelse og klimakommunikation – herunder:
 - Løfte viden om klimamål, affaldssortering, Vild med Vilje mv.
 - Folkemøde Sorø skal være et opdrejningspunkt
- Støtte skolernes naturfagsmaraton (denne medtages i stedet som et tiltag der anbefales prioriteret under Naturpuljen, hvor indsatsen hører mere naturligt hjemme end under Klimatrappen)

Forslag til prioritering af klimatrappens rest til disponering i 2024 på i alt 0,500 mio. kr.:

2024	2025	2026
------	------	------

Tiltag (midler anført i mio. kr.)

Energirådgiver/lønkr.	0,150	0,300	0,300
Indsatser for klimavenlig adfærd – Ekstern: Spor 1: Aktiviteter og projekter, der inddrager borgere, lokalsamfund og arbejdspladser	0,200	(fortløbende....)	(fortløbende....)
Indsatser for klimavenlig adfærd - Ekstern: Spor 2: Klimaformidling og – kommunikation målrettet borgere og lokalsamfund	0,100	(fortløbende....)	(fortløbende....)
Indsatser for klimavenlig adfærd – Intern/Fx Grøn kost i kantinen	0,050	(fortløbende....)	(fortløbende....)
I alt	0,500		

Virkning fra 2025 og frem

De initiativer der besluttet for 2024 kan have betydning for 2025 og frem. Eksempelvis ved ansættelse af en energirådgiver som også vil have virkning for 2025 og frem/så længe energirådgiveren er ansat. Tilsvarende kan også gøre sig gældende for den fortløbende indsats i forhold til borgerinvolvering og klimaformidling om en klimavenlig adfærd.

Beslutning

Pkt. 1. Godkendt med følgende ændringer:

- Energirådgiver tildeles ikke penge fra klimatrappen men henvises til budgetforhandlingerne for 2025. Midlerne fordeles med 100.000 kr. til eksterne indsatser og 50.000 kr til indsats på skolerne. Gerne med midler til etablering af repair caféer.

Pkt. 2. Godkendt.

Bilag

Bilag 1 Forslag til prioritering af klimatrappens frie midler i 2024 på i alt 0,5 mio. kr.

Bilag 2 Forslag til Energirådgiver Sorø Kommune

Bilag 3 Grøn kost i kantinen

Punkt 48: Godkendelse af rammeplan for indsats for klimavenlig adfærd

00.01.00-P00-9-22

Kort resumé

Klima og Miljøudvalget har på udvalgsrådet d. 30. november 2023 (pkt. 84) efterspurgt et forslag til arbejdet med borgerinddragelse og klimakommunikation. Fagcenter Teknik, Miljø og Drift fremlægger i denne sagsfremstilling et forslag til en rammeplan for borgerinvolvering, formidling og kommunikation, som en del af en indsats for at fremme borgernes mere klimavenlige adfærd og forbrug.

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget.

Indstilling

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Rammeplan for indsats for klimavenlig adfærd godkendes.

Beskrivelse af sagen

Forslaget til rammeplanen er at iværksætte en indsats i to spor for at fremme og understøtte borgernes omstilling til mere bæredygtig og klimavenlig adfærd og forbrug. Formålet med spor 1 er at involvere borgere, lokalsamfund, arbejdspladser med videre i udvikling af konkrete grønne fællesskaber med fokus på projekter og indsatser, der nedbringer kommunens CO₂-udledning inden for forbrugsrelaterede udledninger (jf. bilag 1; Klimahandling i Fællesskab, dec. 2021). Spor 2 vil have til formål at formidle og kommunikere relevant viden på klimaområdet til den brede befolkning samt at sikre, at formidlingen når ud til dagtilbud og skoler i form af undervisningstilbud, konkurrencer eller lignende. De to spor udvikles og iværksættes i tæt sammenhæng og med overlap. Indsatsen vil i 2024 bære præg af at være i en udviklingsfase, hvilket til dels kan fortsætte ind i 2025. Det forventes at 2025 og 2026 bliver år, hvor indsatsen i højere grad slår rødder i lokalsamfundet.

Spor 1: Aktiviteter og projekter, der involverer borgere, lokalsamfund og arbejdspladser

Herunder fokus på:

- Grønne fællesskaber i lokalsamfundene i samarbejde med lokalråd og foreninger
- Grønne partnerskaber med boligorganisationer (forventes først iværksat i 2025)

Spor 2: Klimaformidling og –kommunikation målrettet borgere og lokalsamfund

Herunder fokus på:

- Grønne partnerskaber med kulturinstitutioner, kulturformidlere, naturformidlere mv.
- Grønne partnerskaber med aktører på børne- og ungeområdet omkring undervisningsforløb og formidlingsaktiviteter
- Kommunikationskampagner med fokus på konkrete klimaindsatser (udvikling af separat kommunikationsplan)

Procesplan

Forslaget rummer en fleksibel procesplan (jf. bilag 2; Procesplan for indsats for klimavenlig adfærd), som højst sandsynligt vil ændre sig undervejs, som indsatsen udvikler sig. Behovet for en fleksibel procesplan skyldes at arbejdet afhænger af tilslutning og engagement fra borgere, foreninger, lokalråd, kulturaktører med videre. Indsatsen vil bygge på en dialogskabende og relation skabende tilgang. Målet er at inddrage så bredt som muligt for at skabe aktiviteter og projekter, hvor borgere på tværs af Sorø Kommune understøttes i at tage ejerskab for den grønne omstilling. Indsatsen

skal skabe de rette muligheder og betingelser for at borgerne kan handle på deres motivation for at omstille til en mere bæredygtig og klimavenlig adfærd.

Administration og udvikling af indsatsen er funderet i fagcenter for Teknik, Miljø og Drift og Klima og Miljøudvalgets medlemmer vil deltage aktivt i forbindelse med konkrete aktiviteter og events under indsatsen.

Borgerdrevne grønne fællesskaber (spor 1)

For at lykkes med den grønne omstilling skal indsatsen mobilisere borgerdrevne grønne og sociale fællesskaber igennem borgerinvolvering (jf. bilag 3; Pixibog: "Find rundt i begreberne om borgerinddragelse", Sorø Kommune, juni 2023). Det sociale aspekt i denne indsats er vital, da tilknytning til et socialt netværk kan fungere som motivation for borgeren i at deltage i lokale omstillingsprojekter. Indsatsen skal sikre en bred forankring af indsatsens aktiviteter og understøtte en vedvarende adfærdsændring blandt borgerne, hvilket sikres ved at opsøge og oparbejde kontakter og relationer til foreninger, lokalråd og andre borgergrupper. Ved at skabe samarbejde med disse relevante aktører vil vi sprede budskabet om mulighederne for at indgå i grønne fællesskaber og herigennem at højne lokalsamfundenes attraktivitet. Forventningen er, at flere grønne fællesskaber vil fremme det lokale engagement og samhørighed. En særlig opmærksomhed vil være på potentialet for afledte positive merværdier på andre områder såsom social- og sundhedsområdet. (Jf. bilag 4; Beskrivelse af indsats for klimavenlig adfærd for en mere detaljeret beskrivelse af fremgangsmåde.)

Forventede målsætninger for 2024:

- Understøtte og mobilisere ca. tre nye eller eksisterende grønne fællesskaber (eventuelt drevet af DeltagerDanmark)
- Afholde ca. tre klimacafeer eller borgermøder med fokus på bestemte temaer (for eksempel med administrationen, Klima og Miljøudvalget eller foreninger som vært)

Grønne partnerskaber med kulturinstitutioner, kulturformidlere, naturformidlere mv. (spor 2)

Vi skal formidle og kommunikere målsætningerne fra Klimahandleplanen, der hvor den demokratiske samtale rammesættes af aktører i Sorø Kommune. Det kunne for eksempel være i mødet med borgere på Sorø Bibliotek, på Sorø Kunstmuseum, Kongskilde Naturcenter med videre. Indsatsens spor 2 vil have fokus på at opdyrke netværk med og imellem relevante aktører og idegenerere og ideudveksle omkring den fælles udfordring at fremme borgernes vidensniveau om klimavenlig adfærd samt deres muligheder for at handle herpå. Sideløbende vil indsatsen identificere relevante projekter og aktiviteter, der taler ind i aktørernes interesser og formål. Ud fra dette arbejde indgås et antal grønne partnerskaber med engagerede aktører, hvor et fælles formidlingsprojekt fastsættes, for eksempel et samarbejde med borgerne på bibliotekerne om klimataleks eller samarbejde med en grøn forening om aktiviteter i forbindelse med Sommeraktiviteter.

Vi vil formidle både klimaudfordringerne og de konkrete løsninger, vi har for hånden, gennem kulturelle aktiviteter og events med temaer inden for forbrugsrelaterede CO₂-udledninger. Fokus vil være på aktiverende og inddragende formidling, der fremmer borgernes refleksion omkring egen adfærd og forbrug. Desuden vil borgernes opmærksomhed ledes hen på vigtigheden af grønne fællesskaber i vores arbejde for at nå målsætninger om CO₂-reduktion. I dette arbejde vil vi bygge på de gode initiativer og det gode engagemang som allerede eksisterer i Sorø Kommune blandt kulturaktører, -institutioner, kulturhus og kulturelle foreninger. (Jf. bilag 4; Beskrivelse af indsats for klimavenlig adfærd for en mere detaljeret beskrivelse af fremgangsmåde.)

Forventede målsætninger for 2024:

- Understøtte og fremme afvikling af ca. tre workshops eller formidlingsaktiviteter, hvor emner og indsatser fra DK2020 Klimahandleplanen formidles og kommunikeres. Dette kan ske ved at koble til allerede etablerede events eller som selvstændige aktiviteter. Eventuelt i forbindelse med ovennævnte klimacafeer.
- Formidle ny affaldsordning gennem formidlingsaktiviteter på dagtilbud og skoler – herunder fokus på affaldsforebyggelse (som er en ren kommunal opgave), som for eksempel tema om ressourcebrug ved

tøjproduktion.

- Udvikle overordnede rammer for ca. tre grønne partnerskaber.
- Kommunikationsplan udvikles.

Denne sag indgår som bilag til sagen om prioritering af klimatrappen for 2024, som behandles som en indstillingssag i Natur, Teknik og Planudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen på marts-april møderækken.

Beslutning

Godkendt.

Udvalget understreger:

- Vigtigheden af, at vælge temaer og samarbejder der er energiholdige og hvor der er borgergrupper som vil være med.
- Der skal sættes mål inden for rammeplanen og gerne udlægges en sti for klimaarbejder der er langsigtet.
- Der skal være villighed til at afprøve handlinger.

Bilag

Bilag 1; Handlekatalog Klimahandling i Fællesskab, dec. 2021

Bilag 2; Procesplan for indsats for klimavenlig adfærd

Bilag 3; Pixibog Find rundt i begreberne om borgerinddragelse, Sorø Kommune, juni 2023

Bilag 4; Beskrivelse af indsats for klimavenlig adfærd

Bilag 5; Udklip fra Tiltagskatalog for CO2-reduktion, indsats 8; Grønne Partnerskaber og Klimaformidling

Punkt 49: Projektforslag til brug af naturpuljer

01.05.11-P20-5-23

Kort resumé

Det er politisk besluttet at afsætte ekstra midler til naturområdet. Det drejer sig om en Naturpulje og en Natur- og Biodiversitetspulje. Natur, Teknik og Planudvalget skal beslutte, hvordan midlerne skal bruges, og de har bedt Klima og Miljøudvalget om input. Derfor fremlægger fagcentret et katalog med projektforslag som både rummer biodiversitetsforbedrende tiltag i landzonen, formidling og naturudvikling i byerne på offentlige og private arealer, samt mulighed for vidensopbygning om naturen i Sorø Kommune. Der er sat forslag til beløbsstørrelser på, som er vejledende. Alt afhænger af hvor stor søgning der er på de borgerrettede puljer, og hvad der kan lade sig gøre fra år til år.

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget - Natur, Teknik og Planudvalget.

Indstilling

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Projektforslag til brug af naturpuljerne 2024-2027 drøftes.
2. Anbefalinger gives videre til beslutning i Natur, Teknik og Planudvalget.

Beskrivelse af sagen

Kommunalbestyrelsen har budgetteret med ekstra midler til natur og biodiversitet i budgetårene 2023-2027. Det drejer det sig om Naturpulje 2023-2025 (anlægsbudget), hvortil der i 2024 er afsat 0,4 mio.kr. og i 2025 0,8 mio.kr. (puljen blev sparet væk i 2023), samt Natur- og Biodiversitetspuljen 2024-2027 (driftsbudget), hvor der er afsat 0,4 mio.kr. om året i budgetperioden.

Teknik, Miljø og Drift har på baggrund af de afsatte puljer sammensat et katalog, som omfatter forskellige projektforslag jf. tabel 1. Fagcentret har ved sammensætningen forsøgt at tilgodese en bred vifte af forskellige natur- og biodiversitetstiltag, som både indeholder projekter ud fra bedst tilgængelig viden om biodiversitet over borgerrettede formidlingsmæssige initiativer til konsulenthjælp til opsamling af viden om naturen i kommunen.

For en detaljeret gennemgang af de enkelte indsatser og fagcentrets anbefaling til disponeringen af midler i perioden til henvises til bilag 1. En kort gennemgang af kommunens mange facetter inden for naturforvaltning og drift af kommunale arealer fremgår af bilag 2, og forslag til brug af midler på kommunale arealer (under projektforslag D) fremgår af bilag 3.

A	Naturfagsmaraton
B	Nytteindsatsen
C	Opkøb og udvikling af naturområder
D	Naturforbedringer i byzonen
E	Naturforbedringer i landzonen
F	Naturviden

Tabel 1: Projektforslag

Projektforslag

Klima og Miljøudvalget har efter dialog med andre fagudvalg i efteråret 2023 drøftet muligheden for at afsætte 0,03 mio. kr. pr. år i perioden 2024-2026 til skolernes Naturfagsmaraton (A), samt 0,015 mio. kr. til Nytteindsatsen til insekthoteller og andre dyreboliger (B).

Fagcentret anbefaler Opkøb og udvikling af naturområder (C), da vi får mest natur for pengene ved dette tiltag. At købe og udvikle naturarealer og arealer med naturpotentialer (såsom færdiggravede råstofgrave) i samarbejde med eksterne aktører, hvis formål er naturbevarelse og udvikling, vil tage tid og skal forberedes. Projektforslaget omfatter bidrag til naturpleje og udviklingen af friluftsliv på arealer erhvervet af andre aktører såsom Den Danske Naturfond. Natur, Teknik og Planudvalget, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen skal på møderækken i marts/april 2024 godkende en samarbejds- og driftsaftale med Den Danske Naturfond. I aftalen specificeres det, at kommunen blandt andet forpligtiger sig til at afholde eventuelle udgifter, som ikke dækkes af de forskellige støtteordninger. Nærværende naturpuljer kan bidrage hertil, hvilket er indeholdt i projektforslag C.

Fagcentret foreslår, at der afsættes midler til Naturforbedringer i byzonen (D) med følgende tiltag:

1. Afholdelse af kickoff-workshops med fokus på tiltag på fællesarealer og i private haver i byerne. Her vil Kongskilde Naturcenter stå for faciliteringen i samarbejde med lokalråd. Hvis der er efterspørgsel, så kan der afholdes flere workshops i flere lokalområder i 2025. Tanken er, at en øget formidlingsindsats om biodiversiteten vil føre til øget bevidsthed om naturen i nærmiljøet. Hvad man kender beskytter man.
2. Afsætning af pulje til naturforbedringer i byzonen, som kan udbydes til lokalråd, foreninger, boligselskaber, skoler, institutioner og private, der vil gøre en forskel for biodiversiteten i lokalområdet.
3. Pulje til kommunal indsats på offentlige grønne arealer, med udgangspunkt i inspirationsmaterialet i bilag 3.

Fagcentret foreslår desuden, at der afsættes midler til Naturforbedringer i landzonen (E). Denne pulje er målrettet de beskyttede naturområder, som primært ligger på privatejede arealer i landzonen. Der prioriteres naturudvikling inden for Grønt Danmarkskort og indsatser for beskyttede og truede arter såsom naturpleje med græsning, slæt, kratrydning, etablering af nye paddehuller. Kontinuitet i indsats på private arealer kan ikke garanteres over tid.

Det sidste projektforslag Naturviden (F) lægger vægt på at opbygge viden om vores lokale natur. Dette omfatter blandt andet registrering af botanik eller eftersøgning af sjældne arter.

Ideelt set udbydes de to borgerrettede puljer til biodiversitetstiltag i by og på landet (D pkt. 2 og E) i foråret, så modtagerne kan nå at realisere tiltagene i løbet af efteråret. Hvis alle midler herfra ikke anvendes, foreslår fagcentret, at de resterende anvendes til projektforslag C, D (pkt. 3) og F.

Kobling til Vision 2026

Biodiversitet indgår med eget tema i Vision 2026 - 4. Sammen om styrket klimaindsats og biodiversitet, hvor et af målene frem mod 2026 er, at Sorø Kommune får en mere klimarobust og levende natur med øget artsrigdom/ biodiversitet såvel til lands som til vands. Biodiversitet indgår desuden som elementer i tema 1. Sammen om det gode hverdagsliv og i tema 2. Sammen om levende og bæredygtige lokalsamfund.

Beslutning

Pkt. 1. Drøftet.

Udvalget fremhævede:

- Vild med vilje på offentlige arealer er en god idé, men det er vigtig at områder plejes og ikke blot ligger hen.
- Det skal være muligt med omfordelinger mellem forslagene i bilag 1.

Pkt. 2. Godkendt, idet anbefalinger gives videre til Natur, Teknik og Planudvalget:

- Med puljer menes ikke blot puljer der kan søges af borgergrupper, men også midler som udvalg og forvaltning beslutte anvendt til indsatser indenfor forslagene i bilag.
- Puljerne skal synliggøres.
- 500.000 kr. i 2025 nedsættes med 150.000 kr., så beløbet er 350.000 kr. De 150.000 kr. flyttes til henholdsvis D2 (50.000), så den bliver 250.000 kr., E(50.000 kr.), så den bliver 250.000 kr., og F (50.000 kr.), så den bliver 170.000 kr.
- Naturviden tildeles 170.000 kr.

Bilag

Bilag 1 Projektforslag til brug af naturpuljer

Bilag 3 Forslag til brug af midler på kommunale arealer

Bilag 2 Beskrivelse af naturforvaltning

Punkt 50: Beslutning om godkendelse af administrationsgrundlag for Grøn pulje

01.00.00-P00-7-24

Kort resumé

Folketinget har vedtaget, at kommunerne skal oprette en Grøn pulje, som opstillere af vedvarende energianlæg skal indbetale til. Fagcenter Teknik, Miljø og Drift har udarbejdet et forslag til et administrationsgrundlag for Grøn pulje, hvori det beskrives, hvordan midlerne skal anvendes.

Administrationsgrundlaget forelægges til godkendelse, da det ligger udenfor fagcentrets kompetence.

Sagens gang

Klima og Miljøudvalget - Natur, Teknik og Miljøudvalget - Økonomiudvalget - Kommunalbestyrelsen.

Indstilling

Fagcenter Teknik, Miljø og Drift indstiller, at:

1. Administrationsgrundlaget godkendes.

Beskrivelse af sagen

Der er nu udarbejdet to lokalplaner for solcelleanlæg (lokalplan SK 66 – Solcellepark ved Fjenneslev og lokalplan SK 73 – Solceller syd for Vedde), hvoraf der snart bliver givet byggetilladelse til solcelleanlægget syd for Vedde. Der skal derfor nu tages stilling til, hvorledes de midler som opstiller skal indbetale til den grønne pulje, skal anvendes. Midlerne er et engangsbeløb, som opstiller skal indbetale til kommunen, og som kommunen skal administrere.

Hensigten med den grønne pulje er, at den skal fremme accepten og engagementet i udbygningen af vedvarende energianlæg i lokalsamfundet.

Indhold i administrationsgrundlaget

Administrationsgrundlaget beskriver de overordnede principper for administration af Grøn pulje i Sorø Kommune, herunder en fordelingsnøgle af midlerne, ansøgningsberettigede, kriterier for prioritering af ansøgninger, politisk og administrativ forankring samt arbejdsgangen vedrørende Grøn Pulje. Administrationsgrundlaget er vedlagt som Bilag 1.

I administrationsgrundlaget fremgår det, at tilskud til ansøgninger, der vedrører naboer og lokalområdet indenfor 5 km fra solcelleanlægget, vægtes højest. Men midler kan også anvendes til projekter i hele kommunen.

Der kan søges om midler fra puljen til henholdsvis grønne og bæredygtige projekter, projekter der fremmer biodiversitet samt gode levevilkår i lokalsamfundet.

Sorø Kommune prioriterer projekter, der understøtter målsætningerne i Sorø Kommunes klimahandleplan, og som dermed er med til at fremme Sorø Kommunes grønne omstilling til en klimaneutral kommune. Ligeledes vil muligheden for at opnå synergieffekter med andre planer og projekter, som for eksempel helhedsplaner og strategisk landsbyplanlægning kunne tillægges vægt i prioriteringen.

Følgende parametre tillægges vægt i prioriteringen mellem ansøgte projekter:

- I hvor høj grad der er taget særligt hensyn til de allernærmeste naboer
- I hvor høj grad projektet er til gavn for en bred målgruppe og bliver tilgængeligt for offentligheden
- I hvor høj grad projektet bidrager til målsætningerne i Klimahandleplanen
- I hvor høj grad projektet bidrager til en bæredygtig udvikling i lokalområdet
- I hvor høj grad projektet øger lokalområdets attraktionsværdi
- Projektets potentiale for realisering, herunder projektets samlede omfang, aktiviteter, tidsplan og sikkerhed i forhold til supplerende medfinansiering og øvrige nødvendige bidragsydere.

Ansøgninger, der omhandler grønne eller bæredygtige projekter foreslås behandlet i Klima og Miljøudvalget (KMU), der indstiller hvilke projekter, de mener bør have støtte. Natur, Teknik og Planudvalget træffer beslutning om hvem der skal have støtte og behandler øvrige ansøgninger.

Administration af ordningen ligger i fagcenter Teknik, Miljø og Drift. Som det fremgår af administrationsgrundlaget vil fagcentret indkalde ansøgninger, afholde borgermøde og vejlede ansøgere. Fagcentret vil også orientere lokalrådene om den grønne pulje.

Lovforslag om ændring af VE-loven

Der er et lovforslag i høring, og som forventes at træde i kraft 1. juli. Ændringen forhøjer blandt andet satserne for Grøn pulje og mulighed for at dele Grøn puljemidlerne med nabokommuner. Forventningen er, at de to solcelleprojekter ikke bliver omfattet, da byggetilladelser, der gives inden 1. juni 2024 ikke er omfattet.

Økonomiske og andre væsentlige konsekvenser

Fagcentret forventer at opstiller af solcelleanlægget syd for Vedde skal indbetale ca. 3,600 mio. kr. til den grønne pulje og for solcelleanlægget ved Fjenneslev, drejer det sig om mellem 5,600-7,600 mio. kr. Beløbets størrelse afhænger af, hvor meget strøm anlæggene forventes at kunne producere. Kommunen har tre år til at få midlerne allokeret.

Der vil blive fremlagt en politisk sag, når vi kender det forventede beløb fra solcelleanlægget syd for Vedde. I den sag vil der skulle tages stilling til indtægts – og udgiftsbevilling.

Når solcelleanlægget ved Fjenneslev nærmer sig realisering, vil der ligeledes blive fremlagt en politisk sag.

Lovgrundlag

Bekendtgørelse om lov af fremme af vedvarende energi samt bekendtgørelse om grøn pulje

Kobling til Vision 2026

Udmøntningen af den grønne pulje vil understøtte Tema 2 - Sammen om levende og bæredygtige lokalsamfund og Tema 4 - Sammen om styrket klimainsats og biodiversitet.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Udvalget fremhæver at midlerne også skal kunne anvendes til midler der gavner lokalområdet bredt, jf. kriterie om attraktionsværdi.

Bilag

Forslag til Administraion grundlag for Grøn Pulje i Sorø Kommune

Punkt 51: Underskriftsark

00.01.00-G01-9-22

Kort resumé

Punkt til godkendelse af referat.

Beslutning

Godkendt.